

Voorstel voor	Algemeen bestuur	
Vergaderdatum	25 november 2020	
Onderwerp	Aangepaste bestuurlijke werkwijze	
Agendapunt	11	
Kenmerk	B2020/3653	
Portefeuillehouder	n.v.t.	
Opsteller/indiener	werkgroep bestuurlijke werkwijze m.friele@vechtstromen.nl 0624918828	Richard Andringa
Vertrouwelijkheid	Nee	

Routing	Besluit
Advies werkgroep	De werkgroep besluit onderstaande punten voor te leggen aan het algemeen bestuur ter besluitvorming.
Besluit algemeen bestuur 25 november 2020	

I. Voorstel

Samengevat wordt voorgesteld:

- over te gaan tot een gewijzigde indeling van de adviescommissies, namelijk:
 - een opgavegerichte commissie, gericht op de kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van het algemeen bestuur;
 - een commissie financiën en beleidsuitvoering, gericht op de controlerende en volksvertegenwoordigende rol van het algemeen bestuur;
- in te stemmen met de bestuurlijke jaarkalender voor 2021, met daarin vijf vergaderingen van het algemeen bestuur, elk voorafgegaan door een PEILDag en daarnaast vijf extra dagen, onder de noemer STROOMdagen, in te plannen voor verdere verdieping;
- de extra vergaderdagen te benutten om, deels in werkgroepen, te verdiepen op een onderwerp of op excursie te gaan;
- aanvullend op de bestuurlijke jaarkalender de mogelijkheid te creëren om voor kennisoverdracht online webinars te organiseren;
- deze aangepaste werkwijze te monitoren en tijdens de professionaliserings- en reflectiedag in september 2021 met het algemeen bestuur te evalueren. De werkgroep bestuurlijke werkwijze opdracht te geven om deze evaluatie voor te bereiden;
- het dagelijks bestuur op te dragen om te komen met een voorzet voor een lange termijn agenda;
- de ambtelijke organisatie opdracht te geven voor het aanpassen van de Verordening bestuurscommissies waterschap Vechtstromen aan de nieuwe commissie-indeling.

II. Inleiding / kader

Op 12 september 2019 heeft uw algemeen bestuur ingestemd met een nieuwe bestuurlijke werkwijze. Afgesproken is om deze werkwijze na een jaar te evalueren en waar nodig bij te stellen.

Met de bestuurlijke werkwijze is vanaf oktober 2019 beperkt ervaring opgedaan. Deels bestaat deze ervaring uit fysieke overleggen en vanwege covid-19 bestaat deze ervaring ook uit digitale overleggen.

Op 2 september 2020 heeft een tussenevaluatie met het algemeen bestuur plaatsgevonden. Ter voorbereiding hierop is een vragenlijst uitgezet bij de algemeen bestuursleden en fractieondersteuners.

De werkgroep bestuurlijke werkwijze heeft de opdracht gekregen om op basis van de uitkomsten van 2 september (verslag in bijlage 1) te komen met een initiatiefvoorstel voor een aangepaste bestuurlijke werkwijze. Hiervoor is deze werkgroep uitgebreid en zijn nu alle fracties vertegenwoordigd in de werkgroep. De fractie van de Ouderenpartij laat zich vertegenwoordigen door 50PLUS. De werkgroep is bovendien ambtelijk ondersteund. Op basis van overleg binnen de werkgroep is dit voorstel tot stand gekomen.

III. Beoogd effect

Uit de enquête en de bijeenkomst van 2 september komen de volgende ontwikkelpunten voor de bestuurlijke werkwijze naar voren:

- *Opzet en uitvoering PEILDagen, waaronder commissie-indeling en druk op de agenda*
Er is ontevredenheid over de indeling van de commissies en de lange vergaderdagen. Het bestuur constateert ook dat het niet toekomt aan het op locatie vergaderen en/of het houden van excursies waarbij ook ruimte is voor het gesprek met vertegenwoordigers van verschillende publieksgroepen (inwoners, grondeigenaren, bedrijven en andere partners). Hiermee wordt de volksvertegenwoordigende rol niet optimaal ingevuld.
- *Behoefte om de kaderstellende rol van het algemeen bestuur te versterken*
Het ontbreekt aan een lange termijn agenda voor het algemeen bestuur, nu laat het zich vooral leiden door agenderingsvoorstellen vanuit het dagelijks bestuur. Ook de volle commissie-agenda's dragen niet bij aan ruimte voor een verdiepend en kaderstellend gesprek.

Daarnaast is een tweetal zaken genoemd waarvoor een rol ligt bij de ambtelijke organisatie. Dit betreft:

- inzichtelijk maken op welke manier algemeen bestuursleden gebruik kunnen maken van ambtelijke ondersteuning;
- verbeteren van bestuursvoorstellen, onder andere het uitbreiden van het dictum waardoor amenderen beter mogelijk wordt.

Met de aangepaste bestuurlijke wijze wordt beoogd om het voor het algemeen bestuur mogelijk te maken om de controlerende rol blijvend goed in te vullen en daarnaast de kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol te versterken.

Ook wordt getracht het aantal ingelaste momenten voor bijeenkomsten met het algemeen bestuur te beperken en wordt getracht een goede balans te vinden tussen fysiek (wanneer nodig) en digitaal (wanneer handig) overleg.

IV. Argumenten

1. *Commissies laten aansluiten bij de verschillende rollen van het algemeen bestuur.*
 - a) In de opgavencommissie worden de huidige commissies waterkwaliteit, klimaat en duurzaamheid, bestuur & organisatie gebundeld. Hierdoor komt de nadruk te liggen op de kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol en is een integrale benadering van onderwerpen mogelijk. Ook wordt het mogelijk om een doorlopende vergadering te houden zonder frequente wisselingen van voorzitter en agenda. Er is een maximum van twee leden per fractie die mogen deelnemen aan een commissievergadering.

Door het mogelijk te maken om per onderwerp te wisselen van afgevaardigden per fractie kan woordvoerderschap op een goede manier worden verdeeld.

- b) De huidige commissie financiën en beleidsuitvoering blijft bestaan. Hierin ligt de nadruk op de planning- & control cyclus en de projectverantwoording. Ook komen onderwerpen aan bod zoals de voorbereiding van de aanbesteding van de accountantscontrole en selectie van een accountant. Voor deze onderwerpen kiest de commissie een beperkt aantal leden die zich hier in kleiner comité mee bezig gaan houden.

De nadruk van de commissie financiën en beleidsuitvoering ligt op de controlerende en volksvertegenwoordigende rol.

In bijlage 2 is een overzicht gegeven welke onderwerpen in beginsel in welke commissie worden besproken.

2. *Voldoende momenten voor beeldvorming – opiniëring – besluitvorming.*

In de jaarkalender in bijlage 3 zijn vijf formele vergaderingen van het algemeen bestuur opgenomen evenals vijf PEILDagen om deze vergaderingen voor te bereiden. Tot nu lag de nadruk vooral bij opiniërende en besluitvormende momenten en was in de praktijk weinig ruimte voor excursies en contact met publieksgroepen. Afgelopen periode werden regelmatig ad hoc extra momenten ingepland voor beeldvorming en een eerste opiniërende verkenning. Hiervoor is nu op voorhand een aantal extra dagen gereserveerd. Door deze dagen vroegtijdig te plannen is het voor de bestuursleden makkelijker om hier in de agenda's tijd voor vrij te maken en wordt voorkomen dat allerlei ad hoc momenten nodig zijn. De extra dagen bieden de mogelijkheid voor werkbezoeken of verdieping op bepaalde onderwerpen.

De agendacommissie PEILDag houdt zich ook bezig met de agendering voor deze STROOMdagen.

3. *In kleinere werkgroepen is het makkelijker om tot verdieping te komen.*

Voor specifieke onderwerpen is het makkelijker in kleiner verband tot verdieping te komen dan in een voltallige commissievergadering. Werkgroepen kunnen voorstellen voorbereiden en deze ter bespreking inbrengen tijdens de PEILDag.

4. *Webinars bieden de mogelijkheid tot plaats- en tijdsafhankelijke kennisoverdracht.*

Het gedwongen digitaal vergaderen door covid-19 heeft geleerd dat voor kennisoverdracht webinars zeer geschikt zijn. Bestuursleden en fractie-ondersteuners kunnen laagdrempelig vanuit huis deelnemen of op een later moment het webinar terugkijken. Bovendien scheelt dit reistijd en reisbewegingen.

5. *Monitoring draagt bij aan het bestuurlijk ontwikkelingsprogramma.*

In het bestuursakkoord is opgenomen dat we werken aan een bestuurlijk ontwikkelprogramma met bezinning op rolinvulling en de werkwijze van het openbaar bestuur. De bestuurlijke werkwijze is daar onderdeel van. Het inbouwen van reflectiemomenten past hierbij en draagt bij aan de verdere ontwikkeling van het functioneren van het bestuur.

6. *De lange termijn agenda biedt inzicht en sturingsmogelijkheid.*

Om de kaderstellende rol van het algemeen bestuur te kunnen versterken is het wenselijk om te werken met een lange termijn agenda. Dit maakt het voor het bestuur mogelijk om onderwerpen vroegtijdig te agenderen voor beeldvormende en opiniërende besprekingen.

7. *Voorgestelde wijzigingen vergen aangepaste verordening bestuurscommissies.*
Om de voorgestelde wijzigingen te formaliseren is een aanpassing van de huidige verordening bestuurscommissies nodig. Formeel kan de nieuwe werkwijze pas ingaan op het moment van vaststelling van de Verordening bestuurscommissies waterschap Vechtstromen. Om in 2021 wel met de nieuwe werkwijze van start te kunnen, wordt aan de start van de eerste PEILDag op 3 februari 2021 een korte vergadering van het algemeen bestuur gepland.

V. Risico's en kanttekeningen

1. *Groter verschil in tijdsbesteding commissies.*
 - a. Door het bundelen van de opgavencommissies ontstaat een lange commissie waarin regelmatig van woordvoerders moet worden gewisseld. Dit kan onrust veroorzaken. Het is aan de voorzitter en deelnemers om dit op een ordentelijke wijze te laten verlopen.
 - b. De commissie financiën heeft minder brede taak dan de opgavencommissie en komt in de praktijk naar verwachting niet elke vergadercyclus bijeen. In de planning zijn voldoende momenten opgenomen voor een goed verloop van de planning & control cyclus en het uitvoering geven aan de werkzaamheden die zijn opgenomen in de Controleverordening.
2. *Extra momenten vragen extra tijdsinzet.*
Het inplannen van extra bijeenkomsten vraagt extra tijdsinzet van het bestuur. Door vooraf extra momenten te reserveren wordt zoveel mogelijk voorkomen dat ad hoc-bijeenkomsten nodig zijn. Desondanks kan het altijd gebeuren dat er tussentijds een bijeenkomst nodig is omdat besluitvorming in het algemeen bestuur vereist is. Dit wordt zoveel mogelijk ondervangen door het, voor zover van tevoren bekend of in te schatten, reserveren van eventuele extra bestuursvergaderingen bij het opstellen van de bestuurlijke jaarkalender. Voor vaststelling van het waterbeheerprogramma in 2021 is om die reden alvast een extra datum in december 2021 ingepland.
3. *Werkgroepen kunnen geen besluiten nemen.*
Na behandeling van een onderwerp in een werkgroep is het van belang om het opiniërend gesprek alsnog openbaar en in de breedte van de commissie of eventueel algemeen bestuur aan bod te laten komen.
4. *Webinars zijn eenrichtingverkeer.*
Webinars zijn niet geschikt om uitgebreid met elkaar van gedachten te wisselen over een onderwerp, ze zijn gericht op kennisoverdracht. Bij de keuze voor een onderwerp wordt een afweging gemaakt voor de best passende vorm.
5. *Professionalisering en ontwikkeling van het bestuur is een continu proces.*
Om te werken aan 'een open collegiale samenwerking en een open bestuursstijl, onderling respect en vertrouwen'(citaat bestuursakkoord) is het niet voldoende om één keer per jaar te reflecteren. Dit vergt continu aandacht. Elk bestuurslid heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid. De voorzitters van de commissies en het algemeen bestuur kunnen hier extra aan bijdragen door hier in de besprekingen aandacht voor te hebben.
6. *Een lange termijnagenda is niet statisch.*
Ook een lange termijn agenda is aan veranderingen onderhevig. Dit vraagt met enige regelmaat om actualisatie om ook nieuwe ontwikkelingen hierin een plek te geven. Om hiervoor aandacht te hebben kan de lange termijn agenda een of twee keer per jaar worden geagendeerd voor bespreking in de agendacommissie.

VI. Financiën

Voor leden van het algemeen bestuur is sprake van een vaste maandelijks vergadervergoeding. Een andere bestuurlijke werkwijze heeft hier geen invloed op. Fractie-ondersteuners ontvangen een presentievergoeding per bijgewoonde openbare bestuursvergadering van het algemeen bestuur. Daarnaast ontvangen zij een presentievergoeding per bijgewoonde themabijeenkomst. Hieronder verstaan we bijeenkomsten waarin informeren / opiniëren wordt gesproken. Hieronder vallen derhalve themabijeenkomsten, PEILDagen en nu ook STROOMdagen. Per PEILDag/STROOMdag is er één presentielijst waarop fractie-ondersteuners kunnen tekenen voor aanwezigheid die als basis dient voor uitbetaling van de vergoeding. Voor deelname aan werkgroepen en dergelijke geldt geen extra vergoeding.

Als er meer vergadermomenten zijn, kunnen de kosten derhalve toenemen. Dit kan worden opgevangen binnen begroting.

Ook de facilitaire kosten die gepaard gaan met extra vergaderingen kunnen worden opgevangen binnen de bestaande begroting. Dit geldt ook voor het organiseren van eventuele excursies.

VII. Communicatie

Kernboodschap

In de bestuurlijke werkwijze is vastgelegd hoe het algemeen bestuur de controlerende,- kaderstellende,- en volksvertegenwoordigende rol invult. Uit een evaluatie van de werkwijze is een aantal aanpassingen voortgekomen waaronder de wens om meer in verbinding te komen met de publieksgroepen (inwoners, grondeigenaren, bedrijven en andere partners) in het werkgebied van Vechtstromen. Daarvoor wil het algemeen bestuur onder andere regelmatig op verschillende locaties vergaderen om hier ook in gesprek te gaan met vertegenwoordigers van publieksgroepen van Vechtstromen.

VIII. Uitvoering

De bestuurlijke werkwijze wordt ingevoerd met ingang van 2021. In de eerste vergadering van het algemeen bestuur in 2021 dient de verordening bestuurscommissies waterschap Vechtstromen te worden vastgesteld om de werkwijze te formaliseren.

Bovendien is een besluit nodig van het algemeen bestuur waarmee de voorzitters en voor de adviescommissies worden aangewezen. Dit gebeurt op voorstel van het fractievoorzittersoverleg.

Voor de invulling hiervan wordt, na besluitvorming over de bestuurlijke werkwijze in het algemeen bestuur van november, een vraag hierover voorgelegd aan de vier huidige voorzitters van de commissies. Per commissie worden twee voorzitters gezocht. Dit ligt in het feit dat de nieuwe commissies groter zijn dan tot nu toe. Mogelijk wil een van de voorzitters ook zelf op enig moment woordvoerder zijn. Door te beschikken over twee voorzitters kan per vergadering worden afgewogen wie (welk deel van) de vergadering voorziet. Aangezien de commissie financiën en beleidsuitvoering grotendeels ongewijzigd blijft, ligt het voor de hand dat de huidige voorzitter één van de twee voorzittersplekken op zich neemt.

Ook de personele invulling van de ambtelijke ondersteuning (secretaris en bestuurssecretaris) per commissie moet opnieuw worden bepaald.

Procedureel – eerder genomen besluiten

Datum	Inhoud	Documentnummer
12 september 2019	Instemming met de bestuurlijke werkwijze algemeen bestuur periode 2019-2023	B2019/2891

IX. Overige acties ten aanzien van de bestuurlijke werkwijze

Het algemeen bestuur heeft op 2 september nog een tweetal verzoeken uitgesproken richting de ambtelijke organisatie.

Het algemeen bestuur heeft behoefte aan ambtelijke ondersteuning. In bijlage 4 is een overzicht gegeven van de ambtelijke ondersteuning waarop het algemeen bestuur een beroep kan doen bij de uitvoering van de werkzaamheden.

Een tweede aandachtspunt betreft de voorstellen die ter besluitvorming aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. Het is wenselijk dat deze beter te amenderen zijn. Dit kan onder meer door het preciezer uitschrijven van afzonderlijke beslispunten. Hier wordt bij de beoordeling van de bestuursvoorstellen aandacht aan besteed. Bovendien wordt gestreefd in de eerste helft van 2021 een training voor het opstellen van bestuursvoorstellen te organiseren voor opstellers en is dit één van de specifieke onderdelen.

X. Bestuurlijke verhoudingen

In juli 2020 heeft het algemeen bestuur ingestemd met een initiatiefvoorstel van de werkgroep bestuurlijke verhoudingen. Onderdeel van het initiatiefvoorstel is een opdracht aan het dagelijks bestuur voor het opstellen van een protocol grote projecten en een handreiking informatievoorziening. In de vergadering van het algemeen bestuur van februari 2021 zullen deze ter besluitvorming worden voorgelegd. Hieraan voorafgaand worden de voorstellen besproken in een nog te plannen extra vergadering van de werkgroep bestuurlijke verhoudingen (begin december 2020).

XI. Bijlage(n)

0. Besluit.
1. Verslag evaluatiedag algemeen bestuur 2 september 2020.
2. Overzicht onderwerpen per commissies.
3. Bestuurlijke jaarkalender 2021.
4. Inzet bestuursondersteuning voor algemeen bestuur.

Besluit aangepaste bestuurlijke werkwijze

Kenmerk: B2020/3653

Het algemeen bestuur van het waterschap Vechtstromen;

gezien het advies van de werkgroep bestuurlijke werkwijze;

gelet op het reglement van orde voor de vergaderingen van het algemeen bestuur;

gelet op de artikelen 56 en 77 van de Waterschapswet;

BESLUIT

1. over te gaan tot een gewijzigde indeling van de adviescommissies, namelijk:
 - a. een opgavegerichte commissie, gericht op de kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol van het algemeen bestuur;
 - b. een commissie financiën en beleidsuitvoering, gericht op de controlerende en volksvertegenwoordigende rol van het algemeen bestuur;
2. in te stemmen met de bestuurlijke jaarkalender voor 2021, met daarin vijf vergaderingen van het algemeen bestuur, elk voorafgegaan door een PEILDag en daarnaast vijf extra dagen, onder de noemer STROOMdagen, in te plannen voor verdere verdieping;
3. de extra vergaderdagen te benutten om, deels in werkgroepen, te verdiepen op een onderwerp of op excursie te gaan;
4. aanvullend op de bestuurlijke jaarkalender de mogelijkheid te creëren om voor kennisoverdracht online webinars te organiseren;
5. deze aangepaste werkwijze te monitoren en tijdens de professionaliserings- en reflectiedag in september 2021 met het algemeen bestuur te evalueren. De werkgroep bestuurlijke werkwijze opdracht te geven om deze evaluatie voor te bereiden;

6. het dagelijks bestuur op te dragen om te komen met een voorzet voor een lange termijn agenda;
7. de ambtelijke organisatie opdracht te geven voor het aanpassen van de Verordening bestuurscommissies waterschap Vechtstromen aan de nieuwe commissie-indeling.

Aldus vastgesteld in de vergadering d.d. 25 november 2020

Het algemeen bestuur,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf

drs. R.I. Andringa, secretaris